

UDENRIGSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 30. april 2012

Samlenotat

Tilknytning af protokol til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om den irske befolknings betænkeligheder med hensyn til Lissabon-traktaten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

I juni 2009 traf Det Europæiske Råd beslutning om, at tage hensyn til irske befolknings betænkeligheder ved Lissabon-traktaten ved bl.a. at vedtage en afgørelse, hvis bestemmelser skulle tilknyttes EU's traktater i form af en protokol i forbindelse med næste tiltrædelsestraktat. I juli 2010, hvor indgåelsen af den næste tiltrædelsestraktat (Kroatien) var forestående, fremlagde Irland et forslag til nævnte protokol. Forslaget er sendt til de nationale parlamenter, og Europa-Parlamentet og Kommissionen er blevet hørt. Det Europæiske Råd skal nu træffe beslutning om indkaldelse af en regeringskonference til behandling af forslaget uden forudgående indkaldelse af et konvent, hvilket ventes at ske i starten/midten af maj i skriftlig procedure. Forslaget ventes vedtaget på en kort regeringskonference i løbet af maj.

2. Baggrund

På baggrund af den irske folkeafstemning i juni 2008 drøftede Det Europæiske Råd på flere møder i 2008 og 2009 på grundlag af oplæg fra den irske statsminister den irske befolknings betænkeligheder med hensyn til Lissabontraktaten.

Efter at have noteret sig den irske befolknings betænkeligheder som fremført af den irske statsminister besluttede Det Europæiske Råd i juni 2009 bl.a. at tage hensyn til de irske betænkeligheder ved at vedtage en afgørelse vedrørende retten til liv, familie og uddannelse, skattepolitik samt sikkerhed og forsvar. Afgørelsen indebar alene en præcisering af Lissabon-traktaten og ændrede hverken traktatens indhold eller anvendelse.

Det Europæiske Råd besluttede, at bestemmelserne i afgørelsen ved indgåelsen af den næste tiltrædelsestraktat vil skulle indgå i en protokol, der knyttes til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Med udsigten til afslutningen af tiltrædelsesforhandlingerne med Kroatien (som fandt sted i december 2011) kunne processen med at tilknytte en protokol til EU-traktaterne indeholdende nævnte bestemmelser påbegyndes.

Tilknytningen af afgørelsen som protokol til traktaterne vil skulle gennemføres ved en traktatændring gennem den almindelige traktatændringsprocedure jf. TEU artikel 48, stk. 2-5.

3. Formål og indhold

Irland fremlagde i juli 2010 et forslag til traktatændring om tilknytning af en protokol til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om den irske befolknings betænkeligheder med hensyn til Lissabon-traktaten, jf. TEU art. 48, stk. 2.

Protokollen har samme indhold som DER-afgørelsen af 18.-19. juni 2009 om den irske befolknings betænkeligheder med hensyn til Lissabon-traktaten. Forslaget til protokol indeholder således afsnit om (I) retten til liv, familie og uddannelse, (II) beskatning og (III) sikkerhed og forsvar. I afsnit I slår forslaget til protokol fast, at Lissabon-traktaten ikke berører beskyttelsen af retten til liv, beskyttelsen af familien og beskyttelsen af rettighederne til uddannelse i Irlands forfatning. Afsnit II konstaterer, at Lissabon-traktaten ikke indebærer ændring af omfanget af EU's kompetence på skatteområdet. Af afsnit III fremgår bl.a., at EU's sikkerheds- og forsvarspolitik ikke anfægter den enkelte medlemsstats sikkerheds- og forsvarspolitik, herunder Irlands, og at Lissabon-traktaten ikke berører eller anfægter Irlands traditionelle militære neutralitetspolitik.

I oktober 2011 meddelte Rådet i henhold til TEU artikel 48, stk. 2 de nationale parlamenter nævnte forslag. Det Europæiske Råd besluttede den 27. oktober 2011 at høre Europa-Parlamentet og Kommissionen om forslaget fra den irske regering vedrørende protokollen om den irske befolknings betænkeligheder med hensyn til Lissabontraktaten og at anmode om Europa-Parlamentets godkendelse til ikke at indkalde et konvent, idet ændringernes omfang ikke berettigede hertil, jf. TEU artikel 48, stk. 3.

Europa-Parlamentet traf beslutning den 18. april 2012, hvor Europa-Parlamentet tilkendegav, at det er nødvendigt at respektere tidligere politiske aftaler mellem regeringer samt besluttede på baggrund af høringen fra formanden for Det Europæiske Råd at tilslutte sig afgørelsen om at behandle de foreslåede ændringer, hvorved Europa-Parlamentet godkendte ikke at indkalde et konvent.

Det forventes, at beslutning om ikke at indkalde et Konvent og om fastlæggelse af mandat for regeringskonferencen, jf. TEU artikel 48, stk. 3, træffes ved skriftlig procedure i Det Europæiske Råd i starten/midten af maj 2012.

Det forventes, at formanden for Rådet, jf. TEU artikel 48. stk. 4, vil indkalde til en kort regeringskonference i margin af COREPER i løbet af maj for ved enstemmighed at vedtage tilknytningen af protokollen om den irske befolknings betænkeligheder til Traktaten om den Europæiske Union og Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde. Ændringerne træder i kraft efter at være blevet ratificeret af alle medlemsstaterne i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet traf beslutning den 18. april 2012, hvor Europa-Parlamentet tilkendegav, at det er nødvendigt at respektere tidligere politiske aftaler mellem regeringer samt besluttede på baggrund af høringen fra formanden for Det Europæiske Råd at tilslutte sig afgørelsen om at

behandle de foreslåede ændringer, hvorved Europa-Parlamentet godkendte ikke at indkalde et konvent.

5. Nærhedsprincippet

Da der er tale om tilknytning af en protokol til Traktaten om den Europæiske Union og Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, kan dette kun ske på EU-niveau, og forslaget vurderes derfor at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Protokollen ændrer ikke forholdet mellem EU og dets medlemsstater. Protokollen vil skulle ratificeres i Danmark i overensstemmelse med de danske forfatningsmæssige bestemmelser.

7. Konsekvenser

Sagen har ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemslande vil støtte, at der indkaldes en regeringskonference for at behandle forslaget, og at alle medlemslande vil støtte tilknytning af protokollen til Traktaten om den Europæiske Union og Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at medlemslandene bør stå ved det tilsagn man gav den irske regering i juni 2009, og som indgik i grundlaget for den irske folkeafstemning om Lissabon-traktaten i oktober 2009. Bestemmelserne i protokollen vedr. retten til liv, familie og uddannelse, beskatning samt sikkerhed og forsvar udgør endvidere alene præciseringer, som man fra dansk side kan støtte.

Regeringen kan på den baggrund tilslutte sig, at der indkaldes en regeringskonference til at behandle de påtænkte traktatændringer uden forudgående indkaldelse af et konvent, samt at regeringskonferencen vedtager det irske forslag om tilknytning af en protokol til EU-traktaterne om den irske befolknings bekymringer om Lissabon-traktaten.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Spørgsmålet om de irske betænkeligheder ved Lissabon-traktaten blev forelagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med Det Europæiske Råd i december 2008, marts 2009 og juni 2009.